

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1685/2023
16.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Мирјане Андријашевић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ивона Антић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Тржница“ Ниш, чији је пуномоћник Станимир Ђурић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 618/22 од 20.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 618/22 од 20.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 5493/2019 од 12.10.2021. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде материјалне штете исплати 2.576.528,25 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2008. године до коначне исплате (став први изреке). Обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 379.933,00 динара (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 618/22 од 20.09.2022. године, укинута је пресуда Основног суда у Нишу П 5493/2019 од 12.10.2021. године и усвојен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде материјалне штете исплати 2.576.528,25 динара са законском затезном каматом од 12.10.2021. године до исплате. Обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 729.600,00 динара.

Допунском пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 618/22 од 29.11.2022. године допуњена је пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 618/22 од 20.09.2022. године новим ставом који гласи: одбија се захтев тужиоца за досуђењем законске затезне камате на досуђени износ материјалне штете од 2.576.528,25 динара за период од 31.12.2008. године до 12.10.2021. године, као неоснован. Обавезан је тужени да

тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати преко досуђеног износа од 729.600,00 динара, још износ од 164.417,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотупно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити су учињене битне повреде одредаба парничног поступка на које је ревизија указала, пошто је другостепени суд у разлозима своје одлуке изнео јасне оцене садржине поновно изведених доказа, на којој је заснивао закључак о постојању правно релевантних чињеница.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 31.12.2008. године у 20,09 часова Ватрогасни батаљон у Нишу примио је дојаву да је дошло до пожара у ТР „Анабека“ у Нишу, у локалу власништво ЈКП „Тржница“ из Ниша, а закупац локала је АА из Уговор о закупу закључен је 04.02.2008. године, на одређено време од 01.01.2008. године до 31.12.2008. године, Чланом 13. Уговора предвиђене су обавезе закупца, поред осталих под тачком 6. да сноси трошкове инвестиционог одржавања и текућег одржавања пословног простора, а под тачком 9. да предузима потребне мере заштите од пожара. Увиђајем је утврђено да је до пожара дошло у ТР „Анабека“ у Нишу, пијаца Ђелекула, димензија 4x3 метра, лимени киоск монтажног типа са магацинским простором који се налази иза киоска. У пожару је изгорела унутрашњост киоска са робом широког асортимана, углавном прехранбеног карактера, хемије и дуванских производа, као и магацински простор. Приликом прегледа места пожара на лицу места нису пронађени никакви трагови који би указивали на подметање пожара. Укупан мањак у роби настао након пожара износи 2.576.528,52 динара. Тужилац је о пожару обавестио пореску управу и полицијску управу која је изашла на лице места и сачинила записник. За оштећену и уништену робу тужилац је обрачунао и платио ПДВ и поднео је пореској управи захтев за отпис ПДВ. Тужилац је да је плаћао утрошену струју туженом. Локал тржнице био је осигуран код „Дунав осигурања“, али не и његова роба и да поред локала на 4 м² плаћао је и за простор испред и иза локала. У локалу је било инсталирано контролно бројило.

Ради утврђивања узрока настанка пожара суд је обавио више вештачења од стране вештака из области електроструке и када се вештаци нису усагласили обављено је и треће вештачење од стране комисије вештака Факултета заштите на раду у Нишу, који су у основном налазу закључили да до пожара у локалу – пословном простору није дошло због струјног преоптерећења електричне инсталације коришћењем електричних потрошача од стране корисника, јер израчуната укупна струја свих потрошача у најповољнијем случају износи 14,07а, што је мање од 14,5а, колико

износи дозвољена струјна оптерећеност кабла најмање струјне оптеретивости у електричној инсталацији. У допуни елабората од 04.09.2020. године, комисија вештака Факултета заштите на раду у Нишу је мишљења да у конкретном случају нема материјалних доказа да су каблови проузроковали пожар, те не могу са сигурношћу да укажу где се тачно налази место у објекту на коме се налазе каблови који су проузроковали пожар. Електрична инсталација је била вероватни узрок пожара. У допуни поступка пред Апелационим судом утврђено је да је локал направљен од сендвич зида, при чему је са унутрашње стране лесонит, између стрипорпор, а споља лимена оплата. Код такве врсте зида по правилима струке требала је бити постављена метална цев или метална савитљива цев, која би била заштита за спровођење струје кроз овакве зидове. До пожара је могло доћи када је струјни кабл огољен, када му је скинут гумени плашт и жица, а све то смештено у средини стрипора, на шта је могла да утиче и појава глодара.

Првостепени суд је у ставу првом изреке одбио тужбени захтев применом члана 569. став 1. и члана 570. став 1. ЗОО, налазећи да је у конкретном случају тужени предао тужиоцу локал у исправном стању и да је од дана закључења уговора о закупу одговорност за сигурност, инвестиционо и текуће одржавање прешла на тужиоца, у складу са одредбом члана 13. Уговора.

Другостепени суд је закључио да првостепени суд није дао разлоге на основу којих доказа је утврдио да је локал предат тужиоцу са инсталацијом изведеном према важећим прописима за електричне инсталације ниског напона и да ни даље није разјашњен узрок пожара, па је заказао расправу у смислу члана 383. став 4. ЗПП извео доказ саслушањем вештака, поновио изведене доказе и утврдио чињенице неопходне за правилну примену материјалног права.

По становишту Врховног суда другостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право.

Према одредби члана 569. Закона о облигационим односима закуподавац је дужан предати закупцу закупљену ствар у исправном стању заједно са њеним припатцима, а ствар је у исправном стању ако је у стању одређеном уговором, а у недостатку уговора у стању у коме ће послужити за употребу ради које је уговор закључен, док према одредби члана 570. став 1. ЗОО закуподавац је дужан одржавати ствар у исправном стању за време трајања закупа и ради тога вршити потребне оправке на њој.

Одредбом члана 578. став 1. и 4. ЗОО прописано је да ако у часу предаје закљупљена ствар има неки недостатак који се не може отклонити, купац може, по свом избору, раскинути уговор или захтетвати снижење закупнине, а у сваком случају има право на накнаду штете.

Одговорност туженог за насталу штету, супротно наводима ревизије је у томе што је тужени тужиоцу предао у закуп локал у коме струја није изведена у складу са прописима и на начин којим би се обезбедила безбедна употреба локала. Објашњење вештака да се у конкретном случају ради о сендвич зиду од стрипора, лесонита и

лима, да није била постављена метална цев или метална савитљива цев која би у ситуацији оваквог зида била потребна као заштита за спровођење струје, указује да тужени није поступио у складу са цитираном законском одредбом члана 569. ЗОО и није предао закупљену ствар у таквом стању да би купац даље могао поступати у складу са својим обавезама из члана 13. закљученог уговора.

Неосновано се у ревизији ревидент позива на то да је на основу члана 13. Уговора о закупу, на тужиоцу била обавеза инвестиционог одржавања зграде, па у складу са тим и ризик од штете настале услед пропуштања тужиоца да инвестиционо одржава закупљену ствар. Поступање у складу са чланом 13. тачка 6. Уговора о закупу подразумева одржавања поправке и оштећења на постојећим инсталацијама, што би у конкретном случају не значи поставку и уградњу недостајућих металних цеви, јер за тај недостатак тужилац није ни знао.

Тужилац није знао за уградњу електричних каблова у сендвич зиду без металних цеви које би служиле као заштита за провођење електричне енергије кроз овакве зидове, а до штете није дошло због струјног преоптерећања електричне инсталације услед великог броја потрошача код корисника, па нема одговорности тужиоца за штету коју је претрпео. Међутим, одговорност туженог, власника локала, постоји јер је тужиоцу предао на употребу ствар са недостатком, локал са електричним инсталацијама, које немају безбедно провођење електричне енергије кроз зидове. Тужени, као власник опасне ствари, што је извесно локал са небезбедно изведеном електричном инсталацијом, одговара на основу одребе члана 154. став 1. и 2. и члана 155, члана 173. и 174. Закона о облигационим односима и у односу на тужиоца, као купца.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**